

Aplicarea analizei ipotezelor concurente asupra perspectivelor de evoluție a Serviciului European de Acțiune Externă

drd. Valentin-Ionuț NICULA

Institutul Național de Studii de Intelligence
vnicula@dicti.ro

dr. Bogdan-Alexandru TEODOR

Institutul Național de Studii de Intelligence
bteodor@dicti.ro

Motto:

*„However beautiful the strategy, you
should occasionally look at the results.”*

Winston Churchill

Abstract

This study aims to analyze the future evolution of the European External Action Service, using the method of competing hypotheses analysis. After a brief description of the central features of this analytical method, we make a presentation of the institution analyzed, with emphasis on organizational and functional aspects, regarding its mission, its structure and its objectives. The paper also takes into consideration the deficiencies, in order to extract evidence to confirm/refute hypotheses generated in the analytical process employed. Finally, the conclusions will highlight the probability that one of the hypotheses is more effective than the others.

Keywords: analysis of competing hypotheses, European External Action Service, European Union, international relations.

1. Argument

Literatura specifică domeniului studiilor de intelligence apelează în mod frecvent la paralela între cercetarea științifică și activitatea de intelligence, cu referire atât la finalitatea comună celor două demersuri – cunoașterea realității – cât și la pașii efectuați pentru depășirea stadiului cunoașterii comune și intuitive – generarea de ipoteze, testarea lor prin metode și tehnici specifice, emiterea de concluzii ce devin explicații ale

realității studiate. Această comparație onorează și obligă, în același timp, prin necesitatea aplicării de metodologii de lucru/cercetare adaptate domeniului intelligence.

Poate mai mult decât în cazul altor domenii de cercetare, intelligence-ul trebuie să ofere, pe lângă explicații ale evenimentelor consumate, suport pentru deciziile strategice viitoare, fie că vorbim despre nivelul tactic, operațional sau strategic. Decurge, de aici, necesitatea folosirii de metode care să asigure componenta predictivă a activității de intelligence, de management al riscurilor și de analiză a evoluțiilor alternative.

În acest sens, am ales să aplicăm pentru studiul de față metoda analizei ipotezelor concurente asupra perspectivelor de evoluție a Serviciului European de Acțiune Externă, componentă importantă a construcției diplomatice și de securitate europene, care a generat numeroase controverse încă de la momentul apariției sale.

2. Considerații metodologice

Fără a fi un demers exhaustiv, studiul de față își propune să analizeze perspectivele de evoluție ale Serviciului European de Acțiune Externă, folosind metoda analizei ipotezelor concurente, operaționalizată prin softul dedicat, dezvoltat de Palo Alto Research Center. În continuare, descriem succint elementele centrale și modul de aplicare ale acestei metode analitice, urmând o prezentare a instituției europene analizate, cu accent pe aspectele organizaționale și funcționale, referitoare la misiuni, structură și obiective. Totodată, s-a avut în vedere și prezentarea unor deficiențe, pentru a putea extrage dovezile pentru confirmarea/infirmarea ipotezelor generate în procesul analitic utilizat, în final, concluziile evidențiind probabilitatea ca una dintre ipoteze să devină efectivă.

Analiza ipotezelor concurente (ACH)¹ este o metodă utilă în analiza problemelor care necesită o atentă evaluare a explicațiilor alternative și a concluziilor, ajutând analistul să treacă peste unele limitări cognitive,

¹ Vom folosi în continuare abordarea convențională a acestei metode. Ulterior au fost dezvoltate variante pentru lucrul colaborativ dar și tehnici mult mai complexe, cum ar fi utilizarea ACH pentru analiza bayesiană. Pentru mai multe detalii, a se vedea Richards J Heuer Jr., *Computer-Aided Analysis of Competing Hypotheses*, în *Analyzing Intelligence. Origins, Obstacles, and Innovations*, editori Roger Z. George, James B. Bruce, Georgetown University Press, Washington, D.C., 2008 precum și Marco Valtorta, Jiangbo Dang, Hrishikesh Goradia, Jingshan Huang, Michael Huhns, *Extending Heuer's Analysis of Competing Hypotheses Method to Support Complex Decision Analysis*, University of South Carolina Columbia, disponibil la <http://cse.sc.edu/~mgv/reports/IA-05.pdf>, accesat la data de 20.06.2012.

sau măcar să atenueze efectul acestora. În analiza unei probleme de intelligence, analistul încearcă să răspundă la întrebarea referitoare la care explicație este cea corectă dintre mai multe posibile. Această metodă solicită analistului să identifice în mod explicit toate alternativele posibile și să le pună în competiție una împotriva celeilalte, mai degrabă decât să evalueze plauzibilitatea fiecăreia în parte².

Metodologia de aplicare a analizei ipotezelor concurente este reprezentată de un proces în opt pași³ detaliați în schema următoare:

Identificarea ipotezelor posibile care vor fi luate în considerare	• Se folosește un grup de analiști cu perspective diferite pentru a rezulta mai multe posibilități în urma unui brainstorming;
Redactarea unei liste cu dovezile semnificative	• Argumente în favoarea și împotriva fiecărei ipoteze;
Pregătirea unei matrici cu ipotezele în partea de sus și dovezile în partea de jos	• Se realizează o analiză a puterii explicative a dovezilor – identificarea acelor itemi care sunt utili în stabilirea probabilității ipotezei;
Rafinarea matricii	• Reconsiderarea ipotezelor și ștergerea dovezilor și a argumentelor care nu au valoare de diagnostic;
Trasarea unor concluzii parțiale legate de probabilitatea fiecărei ipoteze	• Procedura se bazează pe negarea ipotezelor, mai degrabă decât pe validarea lor;
Analizarea măsurii în care concluziile sunt sensibile față de unii itemi	• Luarea în considerare a consecințelor pentru analiza în cauză, urmărindu-se dacă acele dovezi sunt greșite, tendențioase sau interpretate în mod diferit;
Prezentarea concluziilor	• Discutarea probabilității relative a tuturor ipotezelor și nu doar a celei mai probabile;
Identificarea criteriilor pentru observații și evaluări viitoare	• Pot indica un parcurs diferit al evenimentelor față de cel așteptat.

² Richards J. Heuer Jr., *Psychology of Intelligence Analysis*, Center for the Study of Intelligence, Central Intelligence Agency, 1999, p. 95.

³ *Ibidem*, p. 97. A se vedea și Kristan Wheaton și Diane Chido, *Structured Analysis of Competing Hypotheses. Improving a Tested Intelligence Methodology*, în *Competitive Intelligence Magazine*, Volume 9, Number 6, 2006, disponibilă la <http://www.mcmansionsalve.com/files/publications/intelligence-methodology-1-07-chido.pdf>, accesat la data de 20.06.2012.

Trebuie precizat că un item/dovadă are valoare de diagnostic doar atunci când influențează judecata referitoare la probabilitatea relativă a diverselor ipoteze identificate. Dacă un item este consistent cu toate ipotezele, este posibil să nu aibă valoare explicativă.⁴

De asemenea, trebuie specificat și faptul că softul calculează scorurile respective în funcție de valorile atribuite de operator pentru fiecare item și ipoteză în parte, ajutând analistul să treacă prin toate etapele cerute de metoda analizei ipotezelor concurente. Pe lângă gradele de consistență sau inconsistență atribuite de analist itemilor găsiți pentru confirmarea sau infirmarea ipotezelor aduse în discuție, prezintă relevanță pentru calculul scorurilor și gradul de credibilitate acordat itemilor precum și relevanța acestora.

Dincolo de gradul de subiectivism care poate fi atribuit metodei analizei ipotezelor concurente, aceasta are meritul de a încerca să descompună o problemă în toate elementele sale componente și să le externalizeze sub forma grafică sau matriceală pentru a putea fi analizate fiecare în parte, reușind să depășească abordarea de tip intuitiv. În acest sens, ACH diferă de analiza intuitivă în trei privințe importante: ajută la evitarea capcanei explicației satisfăcătoare, determină puterea de explicare a dovezilor aduse în discuție și îl obligă pe analist să respingă ipotezele slabe sau greșite, în loc să caute să și le confirme pe cele favorite. Spre deosebire de abordarea clasică, după ce sunt stabilite ipotezele de cercetare, se încearcă găsirea argumentelor împotriva acestora, mai degrabă decât dovezile în favoarea lor. Cele mai probabile vor fi ipotezele cu cele mai puține dovezi împotriva lor⁵.

În altă ordine de idei, chiar dacă nu este echivalentă cu tehnicile folosite de metodele statistice, cu aplicații bazate pe eșantioane mari, analiza ipotezelor concurente oferă posibilitatea testării riguroase a ipotezelor calitative emise în cadrul analizei de intelligence. Prin confruntarea ipotezelor cu dovezile găsite și prin încercarea de a le infirma, se evaluează validitatea mai multor ipoteze concurente, care reprezintă explicații alternative pentru același fenomen/situație. Accentul pus pe generarea și testarea ipotezelor dar și căutarea unor puncte de vedere diferite care să participe la analiză contribuie la asigurarea obiectivității, transparenței și replicabilității demersului întreprins de analist⁶. Totodată, procesul descris

⁴ *Ibidem*, p. 102.

⁵ Richards J Heuer Jr., *Computer-Aided Analysis of Competing Hypotheses*, în *Analyzing Intelligence. Origins, Obstacles, and Innovations*, editori Roger Z. George, James B. Bruce, Georgetown University Press, Washington, D. C., 2008, pp. 251-256.

⁶ James B. Bruce, *Making Analysis More Reliable: Why Epistemology Matters to Intelligence*, în *Analyzing Intelligence. Origins, Obstacles, and Innovations*, editori Roger Z. George, James B. Bruce, Georgetown University Press, Washington, D. C., 2008, pp. 184-185.

de metodologia analizei ipotezelor concurente, în urma căruia ipotezele cu cele mai multe dovezi împotriva lor sunt respinse în loc de aprobarea celor care au cele mai multe dovezi favorabile respectă principiul falsificabilității propus de Karl Popper, care reclamă infirmarea ipotezelor false supuse cercetării mai degrabă decât confirmarea celor adevărate⁷.

Pe de altă parte, ACH prezintă și o altă slăbiciune legată de dificultatea de a cuprinde informații provenite de la evenimente aflate în desfășurare, fapt ce poate fi tradus prin aceea că metoda reprezintă doar un stop-cadru efectuat la un moment dat. Aflându-se sub presiunea timpului, analiștii trebuie să se oprească din alimentarea matricei cu dovezi pentru confirmarea sau infirmarea ipotezelor discutate și să redacteze produsul analitic, chiar dacă mai pot apărea alte informații noi care să schimbe rezultatul final⁸.

Pentru începutul demersului de cercetare am selectat trei ipoteze, după care studiul va continua cu prezentarea principalelor elemente ale activității Serviciului European de Acțiune Externă și a deficiențelor identificate, ce se vor constitui în dovezi și argumente în favoarea sau împotriva ipotezelor identificate:

- ✓ SEAE va rezista schimbărilor instituționale ale UE;
- ✓ SEAE va contribui la întărirea coerenței și vizibilității acțiunii externe a UE;
- ✓ SEAE nu va deveni eficient în următorii 5 ani.

3. Uniunea Europeană în context global

În încercarea de a deține un rol din ce în ce mai important pe scena internațională, Uniunea Europeană a dezvoltat Politica externă și de securitate comună și Politica de apărare și de securitate comună. Se constată, pe de o parte, că cele 27 de state membre exercită o influență din ce în ce mai puternică, iar, pe de altă parte, unii critici susțin ideea conform căreia UE rămâne doar o putere economică și că acțiunile sale în planul politicii externe și al securității au un impact foarte scăzut la nivel global, în mare măsură și din cauza lipsei consensului la nivelul statelor membre.⁹

⁷ Karl Popper, *The Logic of Scientific Discovery*, apud James B. Bruce, *op. cit.*, p. 189.

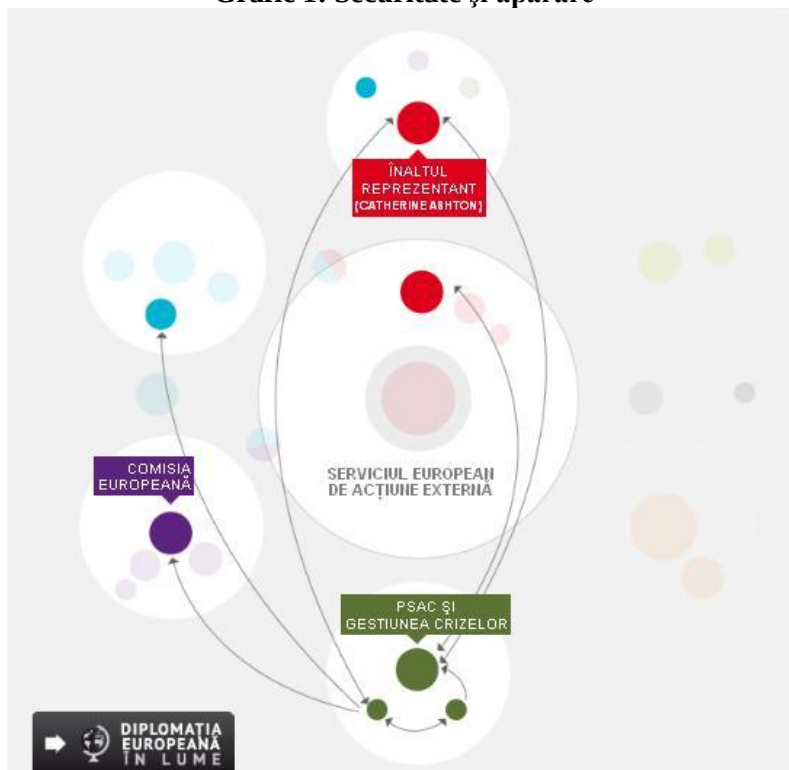
⁸ Diane Chido, apud Andrew D. Brasfield, *Forecasting Accuracy and Cognitive Bias in The Analysis of Competing Hypotheses*, Department of Intelligence Studies Mercyhurst College, Erie, 2009, p. 35, disponibilă la <http://www.scribd.com/kwheaton/d/35793494-Forecasting-Accuracy-and-Cognitive-Bias-in-the-Analysis-of-Competing-Hypotheses>, accesat la data de 20.06.2012.

⁹ Derek E. Mix, *The European Union: Foreign and Security Policy*, Congressional

Prin Strategia Europeană de Securitate, adoptată în 2003, s-a încercat trasarea a trei obiective strategice pentru decidenții europeni:

- Adaptarea UE în fața provocărilor și amenințărilor la adresa securității actuale, generate de conflictele regionale, proliferarea armelor de distrugere în masă, terorism, crimă organizată, sărăcie, epidemii, la care se adaugă, în urma Raportului din 2008 privind implementarea Strategiei de Securitate, pirateria, securitatea cibernetică, securitatea energetică și schimbările climatice;
- Orientarea eforturilor înspre consolidarea securității regionale, în imediata apropiere: în Balcani, Caucaz, Mediterana și Orientul Mijlociu;
- Pe termen lung, construcția unui sistem al relațiilor internaționale multipolar, în care pacea, legea internațională și securitatea să fie asigurate de instituții globale și regionale puternice.¹⁰

Grafic 1: Securitate și apărare

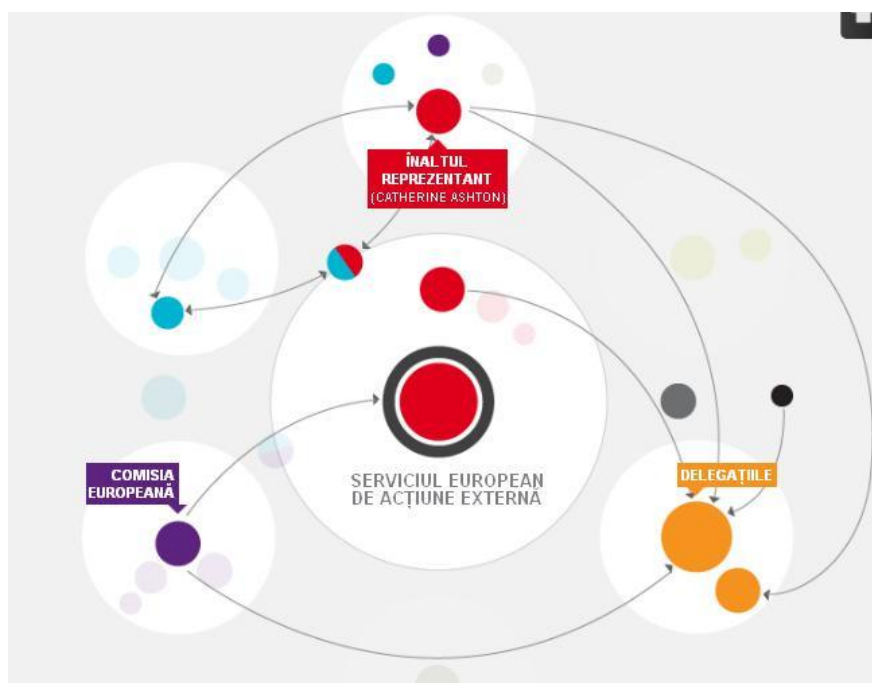
Sursa: <http://www.presseurop.eu/ro/eeas>, accesat la 10.03.2012.

Research Service, 2011, p. 1.

¹⁰ *Ibidem*, p. 4.

Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) a fost înființat prin Tratatul de la Lisabona, care prevede în art. 27 (3) că: „În exercitarea mandatului său, Înalțul Reprezentant al Uniunii este susținut de un Serviciu European pentru Acțiunea Externă. Acest serviciu lucrează în colaborare cu serviciile diplomatice ale statelor membre și este format din funcționarii serviciilor competente ale Secretariatului General al Consiliului și ale Comisiei, precum și din personalul detașat al serviciilor diplomatice naționale”. Principala sarcină a Serviciului este de a întări coerența și vizibilitatea acțiunii externe a UE. Personalul său va fi constituit din funcționari permanenți ai UE precum și din diplomați detașați din ministerele de externe ale statelor membre, pe o perioadă limitată (4-10 ani). Prevederea este ca cel puțin 60% din diplomații SEAE să reprezinte personal UE iar cel puțin o treime, dar nu mai puțin de 40%, să fie diplomați ai statelor membre¹¹.

Grafic 2: Reprezentare externă

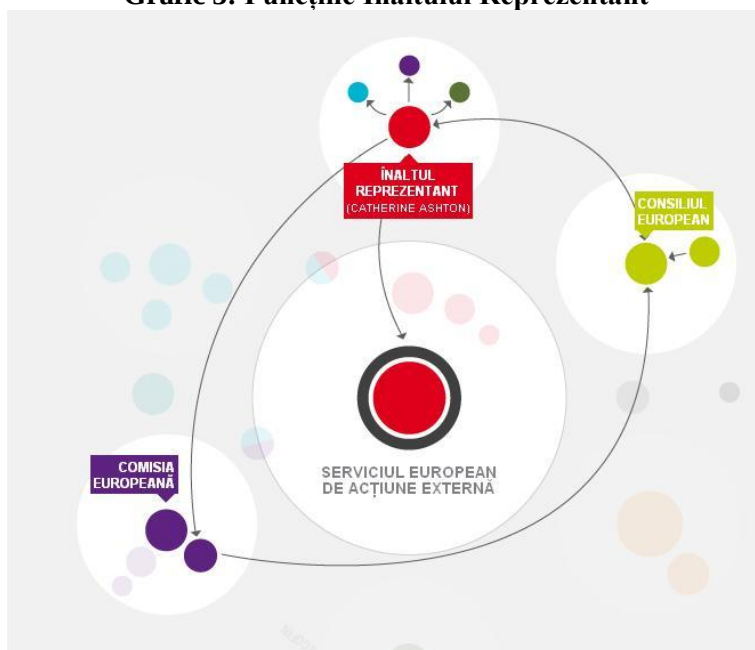
Sursa: <http://www.presseurop.eu/ro/eeas>, accesat la 10.03.2012.

¹¹ <http://www.mae.ro/node/1534>, accesat la 22.01.2012.

Aflându-se sub autoritatea **Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate**, SEAE îl sprijină în exercitarea mandatului său, legat de conducerea și pregătirea politicii externe și de securitate comună (PESC) a UE, inclusiv a politicii europene de securitate și de apărare comună (PESAC), președinția Consiliului Afaceri Externe, vicepreședinția Comisiei în domeniul relațiilor externe. Totodată, SEAE sprijină Comisia în pregătirea și punerea în aplicare a programelor și a instrumentelor financiare ale acțiunii externe a UE. Sediul SEAE se află la Bruxelles, fiind condus de un secretar general executiv, iar problemele de administrare centrală sunt rezolvate de direcțiile sale generale, care acoperă:

- domenii de acțiuni tematice și geografice, care acoperă toate țările și regiunile din lume;
- gestionarea administrativă, securitatea sistemelor de comunicații și informații, gestionarea bugetară și a resurselor umane;
- gestionarea crizelor și planificarea, Statul Major al UE și Centrul comun de situații al UE (SITCEN) pentru derularea PESC, transformat recent în EU INTCEN (EU Intelligence Analysis Centre).¹²

Grafic 3: Funcțiile Înaltului Reprezentant

¹² http://europa.eu/legislation_summaries/foreign_and_security_policy/cfsp_and_esdp_implementation/rx0013_ro.htm, accesat la 22.01.2012.

Sursa: <http://www.presseurop.eu/ro/eeas>, accesat la 10.03.2012.

Principalele activități ale Serviciului sunt descrise în decalogul postat pe site-ul instituției, care sintetizează măsurile întreprinse în scopul promovării intereselor și valorilor UE în lume, dintre care enumerăm procesul de stabilitate din Balcani, soluționarea conflictului arabo-israelian, Orientul Mijlociu, Politica de vecinătate față de Caucaz și statele din sudul Mediteranei, agenda privind schimbările climatice și protocolul de la Kyoto, apărarea drepturilor omului, misiuni de instaurare și menținere a păcii în diverse regiuni ale lumii¹³.

4. Deficiențe identificate în funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă

Apariția acestei structuri a generat controverse la nivelul decidenților europeni pe tot parcursul procesului de construcție instituțională, în ceea ce privește controlul și auditarea operațiunilor și bugetului său, de problema respectivă fiind interesat mai ales Parlamentul European. Pe același palier deficitar s-au situat și relațiile dintre statele membre și Comisia Europeană, în privința ariilor de responsabilitate ale Serviciului de Acțiune Externă, Comisia având ca prioritate menținerea competențelor deținute anterior. O altă sursă de fricțiuni o reprezintă inconvenientele din perioada de tranziție în ceea ce privește acordarea de concesiuni din partea statelor membre, (mai ales cele mari) în privința acțiunilor de politică externă și de securitate în favoarea Serviciului de Acțiune Externă. Tensiuni apar și între statele mai puternice din punct de vedere financiar și cele mai puțin dezvoltate, care nu-și permit să cheltuiască la fel de mult pentru susținerea unei politici externe active. Totodată, statele nou intrate în Uniune sunt nemulțumite de faptul că pozițiile cheie din instituția nou creată sunt ocupate tot de către membrii cu vechime în UE. Inclusiv clădirea care va găzdui sediul instituției a stârnit discuții.¹⁴

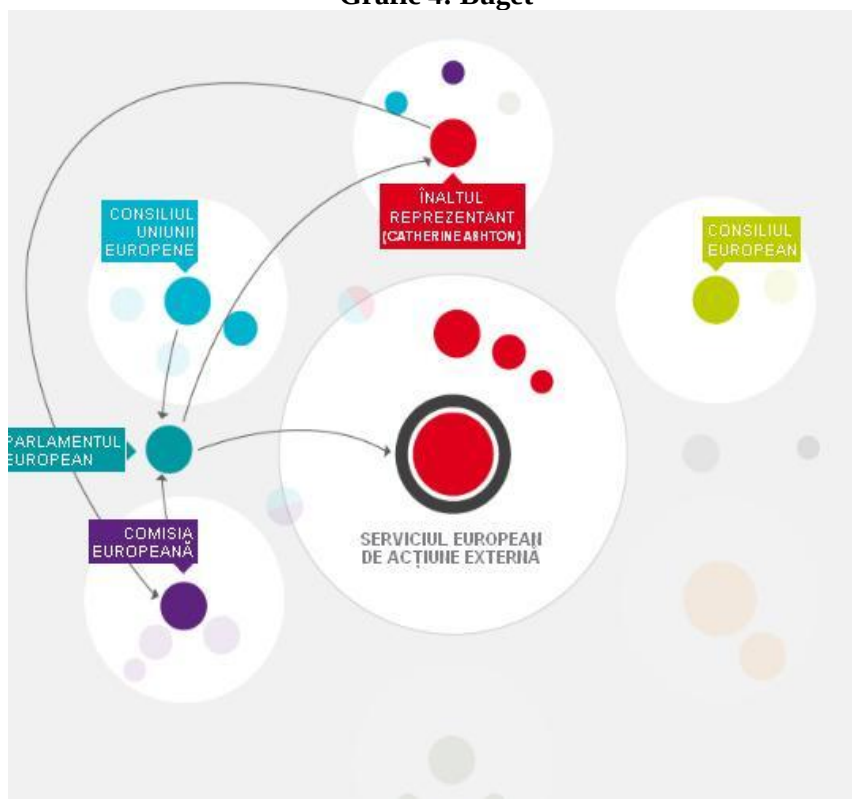
O altă deficiență ar putea fi cauzată de proveniența personalului din diferite culturi și de faptul că s-a creat o confuzie în primele luni de la înființare, când încă nu se stabilise organigrama și nu se putea realiza o predicție privind evoluția acesteia. Aceste chestiuni ce par lipsite de importanță ascundeau unele tensiuni cauzate de lipsa de încredere între statele membre și instituțiile UE. Dacă statele membre mai mici deplângeau lipsa de coordonare între Serviciu și delegațiile sale, pe de o parte și ambasadele statelor, de cealaltă parte, statele

¹³ http://eeas.europa.eu/what_we_do/index_en.htm, accesat la 22.01.2012.

¹⁴ Gustav Lindstrom, *The European External Action Service: Implications and Challenges*, Geneva Centre for Security Policy, Policy Paper no. 8, 2010, p. 4.

mari nu au oferit un sprijin consistent pentru funcționarea Serviciului de Acțiune Externă. De asemenea, solicitarea Înaltului Reprezentant privind creșterea bugetului pentru relațiile externe nu a fost aprobată, nefiind satisfăcătoare nici previziunea pentru următorul exercițiu financiar al UE – 2014-2020. Se presupune că Serviciul de Acțiune Externă ar trebui să sprijine prerogativele de reprezentare externă ale Președintelui Consiliului European, ale Înaltului Reprezentant și pe cele ale Președintelui Comisiei Europene. Însă, *de facto*, fiecare dintre aceste instituții se bazează pe staff-ul propriu iar delimitarea rolurilor acestor trei lideri UE, care este ambiguu realizată prin Tratatul de la Lisabona, rămâne neclară în practică. De aici rezultă riscul ca Serviciul să devină nu al 28-lea Minister de externe al UE, ci al 29-lea, după Comisie.¹⁵

Grafic 4: Buget

¹⁵ Rosa Balfour și Hanna Ojanen, *Does the European External Action Service Represent a Model for the Challenges of Global Diplomacy?*, IAI Working Papers nr. 11, Instituto Affari Internazionali, 2011, pp. 2-3.

Sursa: <http://www.presseurop.eu/ro/eeas>, accesat la 10.03.2012.

În altă ordine de idei, miniștrii de externe din 12 țări europene (din Franța, Germania, Italia, Belgia, Estonia, Finlanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Olanda, Polonia și Suedia) au semnalat, într-o scrisoare oficială, o serie de deficiențe primare în funcționarea Serviciului diplomatic european, condus de baroneasa Catherine Ashton, cum ar fi planificarea necorespunzătoare și absența unei rețele securizate care să asigure transmiterea documentelor și a telegramelor diplomatice.¹⁶

Unii analiști recomandă drept posibilă soluție pentru rezolvarea unor probleme de funcționare și de adaptare a personalului Serviciului stabilirea unor întâlniri mai dese și cu un caracter informal la nivel înalt, în care să se traseze obiectivele pe termen mediu și lung ale politicii externe ale UE și modalitățile optime prin care SEAE le poate atinge.¹⁷

Un factor care potențează deficiențele de funcționare a SEAE poate fi găsit în problemele de coerență a politicilor UE în managementul crizelor, pe care le identifică unele studii, pornind de la analiza reacției instituțiilor Uniunii Europene în cazul crizei din Libia.¹⁸

Pe de altă parte, nici condițiile politice curente nu îi sunt favorabile Serviciului pentru a-și valorifica oportunitățile și potențialul. Noua structura nu se bucură de o legitimitate prea mare în interiorul Uniunii, întrucât alte instituții sau state membre pun la îndoială valoarea și valențele de lider ale acestei structuri. În acest sens va trebui să își facă publice performanțele, unele dintre acestea fiind ușor accesibile, cum ar fi angajamentul diplomatic din Balcani, procesul de extindere sau inițierea discuțiilor dintre Pristina și Belgrad. Însă, dincolo de aceste succese diplomatice, SEAE va trebui să se implice mai mult în politica de vecinătate sau în strategiile regionale și va trebui să evite răspunsurile la crize într-o manieră neunitară.¹⁹

5. Analiza ipotezelor concurente

Finalizăm demersul analitic preconizat în partea introductivă prin

¹⁶ <http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/158694.html>, accesat la 22.01.2012.

¹⁷ Julia Lieb și Martin Kremer, *Empowering EU Diplomacy – The European External Action Service as an Opportunity for EU Foreign Policy*, în SWP Comments, German Institute for International and Security Affairs, 2010, p. 4.

¹⁸ Nicole Koenig, *The EU and the Libyan Crisis: In Quest of Coherence?*, Instituto Affari Internazionali, IAI Working Papers nr. 8, 2011, pp. 6-12.

¹⁹ Rosa Balfour și Hanna Ojanen, *op. cit.*, p. 7.

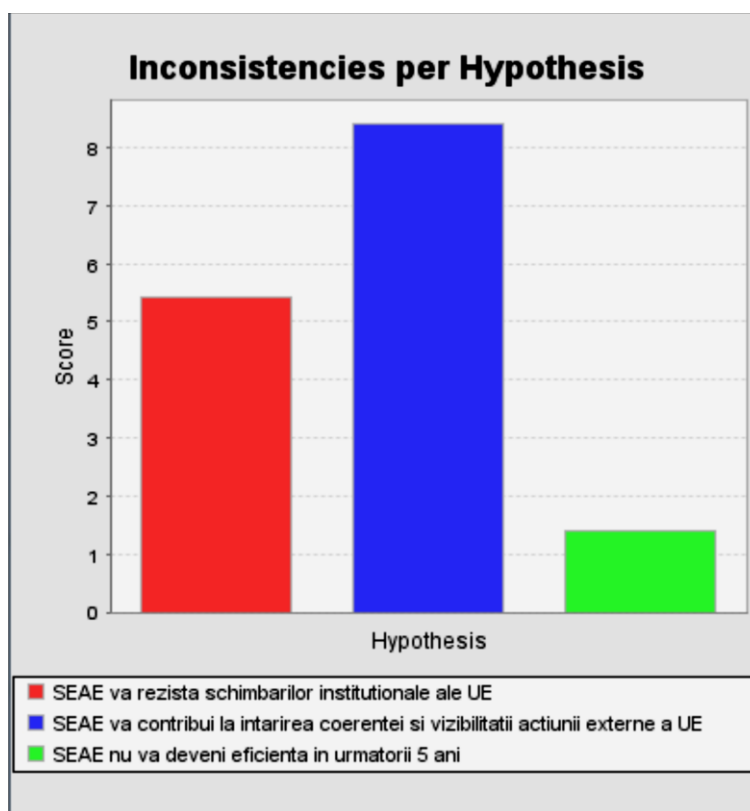
E4 – Statele membre nu vor renunța la prerogativele naționale în domeniul politicii externe;

E5 – Statele membre au interese divergente în materie de politică externă;

E6 – Structura mixtă a SEAE generează loialitate față de UE și nu față de statele membre.

Scorul obținut de cele trei ipoteze este ilustrat grafic în tabelul de mai jos, indicând drept ipoteză cu cel mai mic scor de inconsistență cu itemii explicativi (1,414) pe cea referitoare la faptul că SEAE nu va deveni eficient în următorii 5 ani.

Tabel 2: Scor inconsistență

Probabilitatea ca această ipoteză să fie cea după care se va modela evoluția Serviciului de Acțiune Externă este relativă, însă este cea mai

plauzibilă în momentul de față, prin comparație cu celelalte ipoteze, date fiind dovezile aduse în discuție și situația internațională curentă.

Acest rezultat este susținut atât de deficiențele interne, legate de ariile de competență și suprapunerile cu alți actori instituționali, generate în procesul de construcție a acestei noi instituții europene și identificate în unele analize, cât și reticențele statelor membre în cedarea prerogativelor de politică externă. Pe acest palier, trebuie amintite și interesele divergente pe care unele state europene le au în materie de politică externă comună. Totodată, lipsa de coerență în acțiunea externă s-a resimțit și în cazul intervenției din Libia, în cadrul căreia UE nu a dat dovadă de un răspuns articulat și unitar, printr-o singură voce. Importantă este și problema financiară, provenită din solicitările bugetare prea mari pe care le are această nouă instituție, care se articulează peste politica de restricții bugetare pusă în practică în perioada de criză economică pe care o traversăm.

Relevant poate fi și faptul că unii miniștri de externe din Uniune și-au manifestat public nemulțumirea față de activitatea baronesei Ashton și de Serviciul pe care îl conduce. Poate fi interpretat doar ca un gest politic izolat din partea acestora, dar dacă se permanentizează sau capătă amploare poate deveni un trend în politica europeană ce poate avea consecințe negative asupra funcționării Serviciului de Acțiune Externă.

Un aspect important, care poate deveni subiect al unor cercetări viitoare, este legat de încrederea pe care Lady Ashton va reuși (sau nu) să o construiască pentru Serviciul pe care îl conduce precum și depășirea deficiențelor identificate atât de diplomați ai statelor membre cât și de organizații din societatea civilă sau think-tank-uri în activitatea SEAE. Odată realizați acești indicatori, pot constitui elemente în susținerea celei de-a doua ipoteze lansate în discuție, referitoare la faptul că SEAE va rezista schimbărilor instituționale ale Uniunii Europene.

Totodată, pentru cea de-a treia ipoteză analizată, conform căreia SEAE va contribui la întărirea coerenței și vizibilității acțiunii externe a UE, prezintă relevanță mutațiile celorlalți actori instituționali majori în cadrul relațiilor internaționale, care vor trebui să țină seama de rolul din ce în ce mai important jucat de UE ca entitate a relațiilor internaționale precum și importanța acordată de forurile europene pentru operaționalizarea acestei instituții și plasarea ei în prima linie a diplomației europene, în încercarea de a oferi un răspuns unitar pe acest palier.

*
* * *

În cadrul unei analize viitoare, aceste rezultate pot constitui punctul de pornire pentru dezvoltarea unei abordări de tipul analizei scenariilor, în care ipotezele 1 și 2 să constituie varianta *best case scenario*, conform căreia SEAE va rezista schimbărilor instituționale ale UE și va contribui la întărirea coerenței și vizibilității acțiunii externe a UE iar ipoteza 3 să reprezinte varianta *worst case scenario*, potrivit căreia SEAE nu va deveni eficient în următorii 5 ani.

Bibliografie

1. Balfour, Rosa și Hanna Ojanen, *Does the European External Action Service Represent a Model for the Challenges of Global Diplomacy?*, IAI Working Papers nr. 11, Istituto Affari Internazionali, 2011.
2. Brasfield, Andrew D., *Forecasting Accuracy and Cognitive Bias in The Analysis of Competing Hypotheses*, Department of Intelligence Studies Mercyhurst College, Erie, 2009, disponibilă la <http://www.scribd.com/kwheaton/d/35793494-Forecasting-Accuracy-and-Cognitive-Bias-in-the-Analysis-of-Competing-Hypotheses>, accesat la data de 20.06.2012.
3. Bruce, James B., *Making Analysis More Reliable: Why Epistemology Matters to Intelligence*, în *Analyzing Intelligence. Origins, Obstacles, and Innovations*, editori Roger Z. George, James B. Bruce, Georgetown University Press, Washington, D. C., 2008.
4. Heuer Jr., Richards J., *Computer-Aided Analysis of Competing Hypotheses*, în *Analyzing Intelligence. Origins, Obstacles, and Innovations*, editori Roger Z. George, James B. Bruce, Georgetown University Press, Washington, D. C., 2008.
5. Heuer Jr., Richards J., *Psychology of Intelligence Analysis*, Center for the Study of Intelligence, Central Intelligence Agency, 1999.
6. Koenig, Nicole, *The EU and the Libyan Crisis: In Quest of Coherence?*, Istituto Affari Internazionali, IAI Working Papers nr. 8, 2011.
7. Lieb, Julia și Martin Kremer, *Empowering EU Diplomacy – The European External Action Service as an Opportunity for EU Foreign Policy*, în SWP Comments, German Institute for International and Security Affairs, 2010.
8. Lindstrom, Gustav, *The European External Action Service: Implications and Challenges*, Geneva Centre for Security Policy, Policy Paper no. 8, 2010.

9. Mix, Derek E., *The European Union: Foreign and Security Policy*, Congressional Research Service, 2011.
10. Valtorta, Marco, et. al. *Extending Heuer's Analysis of Competing Hypotheses Method to Support Complex Decision Analysis*, University of South Carolina Columbia, disponibil la <http://cse.sc.edu/~mgv/reports/IA-05.pdf>, accesat la data de 20.06.2012.
11. Wheaton, Kristan și Chido, Diane, *Structured Analysis of Competing Hypotheses. Improving a Tested Intelligence Methodology*, în *Competitive Intelligence Magazine*, Volume 9, Number 6, 2006, disponibilă la <http://www.mcmanis-monsalve.com/files/publications/intelligence-methodology-1-07-chido.pdf>, accesat la data de 20.06.2012.
12. http://europa.eu/legislation_summaries/foreign_and_security_policy/cfsp_and_esdp_implementation/rx0013_ro.htm, accesat la 22.01.2012.
13. <http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/158694.html>, accesat la 22.01.2012.
14. http://eeas.europa.eu/what_we_do/index_en.htm, accesat la 22.01.2012.
15. <http://www.mae.ro/node/1534>, accesat la 22.01.2012.
16. <http://www.presseurop.eu/ro/eeas>, accesat la 10.03.2012.